

Sygn. akt I UK 218/17

POSTANOWIENIE

Dnia 20 marca 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z odwołania Z. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w C.
o ponowne ustalenie kapitału początkowego,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 marca 2018 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w K.
z dnia 3 listopada 2016 r., sygn. akt III AUa .../15,

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. wyrokiem z dnia 3 listopada 2016 r. oddalił apelację ubezpieczonego Z. W. od wyroku Sądu Okręgowego w C. z dnia 11 września 2015 r. oddalającego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. z dnia 9 czerwca 2015 r. odmawiającej ubezpieczonemu ponownego ustalenia wartości kapitału początkowego, ponieważ okres nauki w szkole wyższej został już uwzględniony przez organ rentowy do wartości tego kapitału.

W wyrokach sądów *meriti* przyjęto, że przepis art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2017 r., poz. 1383 ze zm.), zgodnie z którym wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia

wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%, nie dotyczy emerytur kapitałowych. Ubezpieczony ma przyznaną emeryturę kapitałową, gdzie kapitał początkowy obliczony został z uwzględnieniem pełnego okresu odbywania przez niego studiów, przypadającego przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł ubezpieczony, będący radcą prawnym, osobiście, zaskarżając wyrok w całości i domagając się „zmiany zaskarżonego wyroku przez przyjęcie do obliczenia podstawy wymiaru emerytury kapitał początkowy w wysokości 302,60% zamiast w wysokości 250% przyjętej przez Sąd Apelacyjny, ewentualnie uchylenia wyroku do ponownego rozpoznania przez Sąd Apelacyjny - naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię”.

Skarżący wniósł o rozpoznanie skargi kasacyjnej przez Sąd Najwyższy „bowiem spór pomiędzy nim a Sądami obydwu instancji dotyczy wyłącznie nowej regulacji prawnej i jej błędnej wykładni co może mieć wpływ na jednolite stosowanie nowej regulacji prawnej”. W ocenie skarżącego Sądy unikają wykładni art. 110a ustawy emerytalnej, wystarczy jej solidnie dokonać a nie unikać. Skarżący stwierdził że „wszystkie wywody zawarte w pismach procesowych ze szczególnym uwzględnieniem apelacji podtrzymuje i wnosi, aby Sąd Najwyższy zechciał je wziąć pod uwagę, gdyż ich powtarzanie w kasacji uważa za zbędne i byłoby niejako zaśmiecaniem akt sądowych, co z pewnością wskazane nie jest”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powinna spełniać wymagania określone w art. 398⁴ k.p.c. Podział przytoczonego przepisu na trzy paragrafy odpowiada rozróżnieniu, przyjmowanemu wcześniej w orzecznictwie Sądu Najwyższego, na cechy istotne (konstrukcyjne) skargi kasacyjnej (§ 1) i cechy skargi kasacyjnej jako pisma procesowego (§ 3). Stosownie do art. 398⁴ § 1 k.p.c. skarga kasacyjna powinna

zawierać: 1) oznaczenie orzeczenia, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest ono zaskarżone w całości czy w części; 2) przytoczenie podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienie; 3) wniosek o uchylenie lub uchylenie i zmianę orzeczenia z oznaczeniem zakresu żądanego uchylenia i zmiany. Tylko wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c. stanowią o istocie skargi kasacyjnej jako nadzwyczajnego środka prawnego, niespełnienie ich - stosownie do utrwalonego orzecznictwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2006 r., II PZ 17/06, OSNP 2007 nr 9-10, poz. 136 i powołane tam orzeczenia) - powoduje odrzucenie skargi bez wzywania do jej uzupełnienia w trybie przewidzianym dla uzupełniania braków formalnych pisma procesowego.

W judykaturze przyjmuje się, że spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. sprowadza się do wskazania, na jakiej podstawie kasacyjnej oparto skargę, przytoczenia konkretnych, naruszonych przepisów prawa (oznaczenie numerem jednostki redakcyjnej aktu prawnego) oraz wyjaśnienia, na czym to naruszenie polega; dodatkowo w razie sformułowania podstawy naruszenia przepisów postępowania skarżący powinien wyjaśnić, jaki wpływ na wynik sprawy miało to uchybienie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, LEX nr 424365 czy z dnia 11 marca 1997 r., III CKN 13/97, OSNC 1997 nr 8, poz. 114). Uzasadnienie podstaw kasacyjnych polega na wyjaśnieniu na czym polega zarzucane naruszenie prawa za pomocą zwięzłego i zarazem rzeczowego przedstawienia argumentacji prawniczej w celu wykazania ich zasadności. W praktyce oba te elementy skargi są redakcyjnie rozdzielone (przytoczenie podstaw skargi kasacyjnej poprzedza ich późniejsze uzasadnienie, obejmujące w zasadzie każdą ze wskazanych podstaw). Podyktowane to jest przejrzystością odpowiedniego wyводу prawnego, zawartego w uzasadnieniu po wskazaniu tego, jakie przepisy i w jaki sposób zostały naruszone w orzeczeniu sądowym poddanym kontroli kasacyjnej. Nie można jednak wykluczyć, że niekiedy nastąpi połączenie redakcyjne podstaw kasacyjnych z ich jurydycznym uzasadnieniem, zwłaszcza wówczas, gdy skarżący wskazuje naruszenie tylko jednego przepisu i już w części wstępnej skargi motywuje swoje stanowisko w tym zakresie, a stanowisko to odnosi się do istoty rozstrzygnięcia poddanego kontroli kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 lutego 2014 r., I CZ

123/13, LEX nr 1438407).

Tymczasem ubezpieczony we wniesionej skardze ogranicza się wyłącznie do zarzucenia „naruszenia prawa materialnego przez błędną jego wykładnię” nie wskazując jakiegokolwiek przepisu prawa materialnego”, a w uzasadnieniu skargi podaje jedynie, że „Sądy obydwu instancji unikają wskazanego przepisu (art. 110a ustawy emerytalnej)”. Tak sformułowana podstawa skargi kasacyjnej nie odpowiada powołanym wyżej wymaganiom przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. W konsekwencji nie można uznać, że skarga kasacyjna ubezpieczonego spełnia wymaganie przewidziane w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2015 r., II UK 287/14, LEX nr 1806478). Nadmienić trzeba, że Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym nie jest władny dokonywać wykładni kierunku zaskarżenia, gdyż skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana, aby nie stwarzała w tym przedmiocie żadnych wątpliwości interpretacyjnych.

Tylko dla porządku wskazać w tym miejscu należy, że skarga kasacyjna powinna również zawierać wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Bezprzedmiotowe byłoby jednak wzywianie ubezpieczonego do usunięcia tego braku konstrukcyjnego skargi, w sytuacji, gdy skarga nie zawiera wymagań konstrukcyjnych, o których mowa w art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c. Jak wynika z rozważań dokonanych powyżej elementy skargi kasacyjnej, wymienione w art. 398⁴ § 1 pkt 1-3 k.p.c., to elementy skargi, które mają charakter bezwzględny, brak któregośkolwiek z tych elementów oznacza, że nie doszło do skonstruowania skargi a tak wniesiony środek podlega odrzuceniu *a limine* bez wzywania do usunięcia występujących braków.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

kc